

Навчальна дисципліна «Живопис»

Нормативна дисципліна: професійної підготовки.

Циклова комісія з дизайну

Викладач(і): Іванченко Тетяна Владиславівна

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Спеціалізація : «Дизайн середовища»

Освітньо-кваліфікаційний рівень: Фаховий молодший бакалавр

Вивчається: протягом 2-8 семестрів 1-4 курсів

Повний обсяг часу, год. 615

Підсумкова форма контролю: екзамен

Самостійна робота: 197 години.

Консультації: здійснюються викладачем впродовж семестру згідно розкладу.

Мета дисципліни:

Підготовка висококваліфікованого фахівця з дизайну неможлива без ґрунтовного оволодіння живописом, як основою образотворчої грамоти, одним з найважливіших навчальних предметів серед дисциплін професійного циклу в системі художньої освіти.

Живопис, як навчальна дисципліна, має необмежені можливості для творчого розвитку студентів, формування їх естетичного смаку і художніх потреб. Водночас живопис – це самостійний вид мистецтва з давніми традиціями і багатовіковою історією.

Основною формою вивчення живопису є етюд з природи. Постійна робота з природи – головне джерело творчості будь-якого художника – необхідна у фаховому навчанні. Навчання живопису тісно ув'язується з вивченням інших загально художніх дисциплін.

Студенти при виконанні практичних вправ вивчають закономірності кольору в конкретному життєвому середовищі, техніку і технологію мальовничих матеріалів; опановують практичними навичками в рішенні пластичних, просторових кольоросвітлових завдань живопису.

Процес вивчення природи повинний будуватися на нерозривному зв'язку усіх елементів образотворчої мови: композиції, малюнка, колірнотональних, пластичних, просторових, світлотіньових відношень.

Завдання дисципліни:

Основні знання, які здобувають студенти при вивченні дисципліни.

Основне завдання курсу полягає в практичному оволодінні студентами живописом. Для цього пропонується необхідний обсяг практичних завдань та завдань для самостійної роботи.

Основні уміння, які здобувають студенти при вивченні дисципліни.

Структура змісту процесу навчання забезпечує практичну підготовку майбутніх фахівців.

Підготовка до самостійної діяльності студентів передбачає розгляд завдань, націлених на формування подальших вмінь, що зумовлюють готовність до професійної діяльності:

- вироблення творчого підходу до вирішення навчальної проблеми зображення предметів різних форм, зображення об'єму, просторового розташування об'єктів, визначення перспективної будови й скорочення площин, тонових відношень, характеристик світлотіні, що є формоутворюючими засобами живопису;
- набуття необхідних практичних навичок щодо основ живопису та вирішення питань, що пов'язані з учбовими проблемами живопису з природи, по пам'яті, за уявленням, а також з малюванням тематичної композиції та ілюструванням літературних творів, з зображенням в об'ємі тощо;
- набуття необхідних практичних навичок з основних питань змісту програмного матеріалу завдань за темами живописної діяльності та процесу зображення будь-якими художніми матеріалами;
- розвивати розумові здібності студентів, їхнє образне мислення та уміння проводити порівняння, співвідношувати визначати подібне і різне між предметами та явищами на основі пошуку далеких та близьких аналогій, давати самостійні висновки;
- розвивати художнє візуальне мислення, зорове уявлення простору, комбінаторні здібності пізнання;

- удосконалювати сенсорні уміння й навички студентів з метою розвитку функціональних можливостей органів відчуття та підвищення їх загальної чутливості на основі диференційованого аналізу об'єктів та явищ дійсності;
- методично забезпечувати розвиток творчих здібностей студентів, потребу самостійно здобувати, розширювати й поглиблювати знання й удосконалювати практичні вміння і навички в процесі творчості;
- методично забезпечувати процес формування практичних навичок живописного зображення різними матеріалами та знаряддями, уміння використовувати особливості образотворчої мови, що відповідає вимогам будь-якої художньої техніки живопису.

Результати навчання

РН 4. Застосовувати базові поняття, концепції, принципи, техніки і, технології дизайну в процесі створення об'єктів дизайну.

РН5. Знаходити оригінальні рішення поставлених професійних завдань самостійно або в співпраці у творчому колективі (групі), аргументуючи свій вибір

РН 14. Працювати автономно та/або в команді.

РН 7. Використовувати набуті знання, конструктивні критичні зауваження фахівців стосовно своїх творчих та навчальних результатів для фахового розвитку.

РН 9. Зображувати композиційно-цілісні об'єкти дизайну засобами графічних технік.

Тематика та види навчальних занять.

Усі заняття проводяться як комплексні, а саме - як поєднання лекційного матеріалу та практичного опрацювання. Орієнтовна кількість лекційного матеріалу – 12.5 год, а практичної роботи 615 год.

Тема 1. «Живопис».

Лекція 1. Матеріали та прийоми роботи.

Практична робота №1. Натюрморт із трьох предметів на світлому фоні.

Лекція 2. Поняття кольорового контрасту.

Практична робота №2. Натюрморт з 3 предметів на зіставлення доповнюючих кольорів (блакитного та помаранчевого).

Лекція 3. Зіставлення стриманих кольорів.

Практична робота №3. Натюрморт з 3 предметів на виявлення пропорцій, побудова. Композиційне розміщення в форматі.

Лекція 4. Зближені кольори.

Практична робота №4. Натюрморт з 3 предметів на композиційне розміщення в форматі. Виявлення пропорцій, побудова.

Тема 2. «Оптичне змішування кольорів».

Лекція 5. Зближені кольори.

Практична робота №5. Натюрморт на зближені кольори. Академічне рішення.

Лекція 6. Акварель.

Практична робота №6. Знайомство з технікою - акварель. Етюд на форматі А3.

Лекція 7. Контрастні кольори – поняття.

Практична робота №7. Натюрморт з контрастними кольорами та чітким ритмуванням плям.

Лекція 8. Ознайомлення з технікою, акварель по-вологому

Практична робота №8. Осінній натюрморт (акварель по-вологому).

Колористичне вирішення завдання.

Лекція 9. Поняття теплих відтінків.

Практична робота № 9. Натюрморт з 3-5 предметів з привалюванням теплих відтінків (акварель)

Лекція 10. Поняття холодних відтінків.

- Практична робота № 10.** Натюрморт з 3-5 предметів з привалюванням холодних відтінків (акварель).
- Лекція 11.* Поняття зближенні відтінки.
- Практична робота № 11.** Натюрморт з 3-5 предметів з привалюванням зближених відтінків (акварель). Закріплення поняття нюанс.
- Лекція 12.* Нюанс.
- Практична робота № 12.** Етюд з 3-5 предметів з привалюванням зближених відтінків (акварель). Закріплення поняття нюанс
- Тема 3.** Вплив освітлення на колір предмету.
- Лекція 13.* Ознайомлення з поняттям холодне освітлення.
- Практична робота №13.** Натюрморт з холодним освітленням.
- Лекція 14.* Ознайомлення з поняттям тепле освітлення.
- Практична робота №14.** Натюрморт з теплим освітленням.
- Тема 4.** Вплив оточення на колір предмету.
- Лекція 15.* Вплив оточення на колір.
- Практична робота №15.** Натюрморт з білими предметами на кольоровому тлі.
- Лекція 16.* Поняття плановості в натюрморті.
- Практична робота №16.** Натюрморт з різними просторовими планами.
- Тема 5.** Вплив оточення на колір і фактуру предмету.
- Лекція 17.* Ахроматричні кольори.
- Практична робота №17.** Натюрморт з предметів ахроматичних кольорів на кольоровому тлі.
- Лекція 18.* Контражур.
- Практична робота №18.** Натюрморт проти світла (контражур) на тлі вікна.
- Лекція 19.* Пояснення натюрморт інтер'єрі.
- Практична робота №19.** Живопис натюрморту в частини інтер'єру
- Тема 6.** Колористика в декоративному натюрморті.
- Лекція 20.* Декоративний натюрморт.
- Практична робота №20.** Натюрморт у інтер'єрі з складним предметом на тонованому папері з використанням 4-х кольорів.
- Тема 7.** Освітлення та світлотіньове рішення складного натюрморту .
- Лекція .21.* Правила роботи з олійними фарбами.
- Практична робота №21** Натюрморт з овочами та квітами у техніці олійного живопису.
- Лекція 22.* Точкове освітлення його вплив на оточення.
- Практична робота №22.** Натюрморт в інтер'єрі с точковим освітленням.
- Тема 8.** Освітлення та світлотіньове рішення натюрморту с гіпсовою фігурою.
- Лекція 23.* Поняття роботи з гіпсовими предметами в живописі.
- Практична робота №23.** Натюрморт з гіпсовою головою.
- Тема 9.** Живописне зображення людини.
- Лекція 24.* Поняття складний натюрморт.
- Практична робота №24.** Складний натюрморт в інтер'єрі з гіпсовою фігурою (олія).
- Лекція 25.* Фігура в інтер'єрі.
- Практична робота №25.** Одягнена фігура в інтер'єрі.

Поточне оцінювання виконується за 5-бальною шкалою від 2 до 5 балів з округленням до 0,5 балів: 2, 2,5, 3, 3,5, 4, 4,5, 5. Підсумкове семестрове оцінювання виконується як розрахунок середнього балу усіх поточних робіт за семестр та оцінка виставляється в національній та Європейської шкали оцінювання на основі наступної таблиці:

національна шкала	ECTS	середній бал
-------------------	------	--------------

відмінно	A	4.5 бали і вище
добре	B	4 бали і вище
добре	C	3.5 бали і вище
задовільно	D	3 бали і вище
задовільно	E	2.5 бали і вище
незадовільно	F	2 бали і вище
незадовільно	FX	менше 2 балів

Підсумкове семестрове оцінювання виконується як розрахунок середнього балу . національна шкала ECTS середній бал відмінно A 4.5 бали і вище добре B 4 бали і вище добре C 3.5 бали і вище задовільно D 3 бали і вище задовільно E 2.5 бали і вище незадовільно F 2 бали і вище незадовільно FX менше 2 балів.

Критерії оцінювання та визначення відповідності якості навчання до поточних і підсумкових робіт наведено в табл. 5.1.

Критерії оцінювання поточних та підсумкових практичних робіт відповідно національній шкалі та шкалі ECTS.

Оцінка за нац. шк.	ECTS	Критерії оцінювання виконання П і ППР.
Відмінно	A	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, проявив базові знання, креативне мислення та творчий підхід при виконанні завдань, професійно виконав усі етапи завдання.
Добре	B	Студент добре опанував обсяг матеріалу практичного та самостійного курсу, якісно і творчо підійшов до виконання усіх поставлених завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
Добре	C	Студент в цілому добре опанував матеріал практичного та самостійного курсу, творчо підійшов до виконання більшості поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки.
Задовільно	D	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має помилки, значні недоліки (значні помилки у пропорціях, побудові, неякісна графічна подача, неохайність, недотримання правил та прийомів композиції та виконання в цілому, тощо).
Задовільно	E	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має багато значних недоліків (відсутність базових знань перспективи, помилки та недотримання техніки виконання роботи,

Оцінка за нац. шк.	ECT S	Критерії оцінювання виконання П і ППР.
		несвоєчасна подача виконаної роботи на заліковий перегляд без поважної причини тощо).
Незадовільно	FX	Студент не опанував матеріал практичного і самостійного курсів. Представлена робота є незавершеною.
	F	Робота не виконана.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Іттен Йоганнес Видавництво. «Елементи образотворчого мистецтва. Навчальне видання». Мистецтво і культура. Art Huss Рік видання: 2023. Перекладна.
2. Навчальний посібник з живопису. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад.: О. М. Іванов, Д. Ю. Вінтаєв. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 26 с.
3. Ремізова О.І. Навчальний посібник. Вінниця: ГО ”Європейська наукова платформа” 2023.86ст.
4. Живопис : навч. посібник / [О. Ч. Чирва, А. В. Сімонова, М. Лобко-Зампасі Д. Ю. Вінтаєв, Ю. О. Сосницький, В. П. Манохін, П. В. Мирончик] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ

ім. О. М. Бекетова, 2021. – 149 с.

4. Кассія Сен-Клер. «Потаємне життя барв» Образотворче мистецтво Історія мистецтв. Видавництво КМ-Букс Рік видання 2020.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Говард Аннабель, Ікер Споціо. «Це Караваджо» Мистецтво і культура. Видавництво Старого Лева Рік видання : 2021.Перекладна Мова-Українська.
2. Гонтарев Віктор. « Живопис . Графіка» Видавництво : Майстер книг Рік видання : 2016 Мова : Українська.
3. Кассія Сен-Клер. «Потаємне життя барв» Образотворче мистецтво Історія мистецтв. Видавництво КМ-Букс Рік видання 2020.
4. Мэйхолл Иоланда, Техніка японського живопису Суми-ё., Мн., «Поппури», 2006г.
5. Папворт Сара. «Це Моне». Мистецтво і культура. Видавництво Старого Лева Рік видання : 2019 Перекладна
6. Кетрін Інгрем. «Це Далі» Мистецтво і культура. Видавництво Старого Лева. Рік видання : 2017